

[Undervisningsministeren.]

sen med hensyn til elevtal, som foreslås strammet i forhold til gældende lov, idet der stilles krav om 28 elever i alt på 1.-7. klassetrin mod nu 20. Forslaget indeholder dog en overgangsbestemmelse for bestående skoler samt en dispensationsbestemmelse henholdsvis for skoler for nationale mindretal og for skoler, der er oprettet før den 1. august 1970, og som ligger i landzoné (§ 13, stk. 1, nr. 1, og stk. 2-3, samt § 32, stk. 6).

Om disse forslag til elevtalsbestemmelser, der afviger fra arbejdsgruppens forslag, hvis generelle krav ud fra økonomiske betragtninger er 45 elever pr. skole, har ministeriet haft kontakt med skoleorganisationerne.

I overensstemmelse med arbejdsgruppens indstilling foreslås der tilvejebragt hjemmel for en lærerskematimestyring, der kan sikre, at det tilskudsberettigede lærerskematimeforbrug holdes inden for økonomisk rimelige rammer (§ 14).

Ud over nogle andre – mindre væsentlige – forslag med økonomisk sigte, som hidrører fra arbejdsgruppen, indeholder lovforslaget følgende nye bestemmelser:

Der pålægges de private skoler pligt til at sørge for, at eleverne får nødvendig specialundervisning. Hvis skolen ikke selv etablerer den pågældende specialundervisning, kan den opfylde pligten ved at henvise eleverne til specialundervisning ved en anden privat skole eller i folkeskolen (§ 13, stk. 2).

Der pålægges endvidere skolerne pligt til at etablere supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, der har særligt behov derfor, og til at henvise fremmedsprogede elever til den undervisning i deres modersmål, som måtte være oprettet for folkeskolens elever i området (§ 4).

Der åbnes samtidig adgang for skolerne til at tilbyde eleverne undervisning i deres fritid i det omfang, hvori denne undervisning sædvanligvis tilbydes i folkeskolen, og på tilsvarende vilkår (§ 5).

Lovforslaget indeholder endvidere regler om elevstøtte, der dels viderefører – og ajourfører – den fripladstilskudsordning, som eksisterer allerede nu med hjemmel i de årlige finanslove, dels indfører støtte til nedbringelse af betalingen for ophold på en kostafdeling (§§ 17 og 18).

Lovforslaget indeholder tillige regler, der

sikrer videreførelse af de private realkursus og private grundskolekursus (§§ 22–26).

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Jeg tillader mig endvidere for det høje ting at fremsætte forslag til lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne samt forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser, lov om fritidsundervisning m. v. og lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

På baggrund af et ønske fra de kursusstuderende om afskaffelse af undervisningsafgifterne ved de private kursus nedsatte den daværende undervisningsminister, Knud Heinesen, i februar 1973 et udvalg, som skulle kortlægge behovet for vederlagsfri kursusundervisning på folkeskolens og det alment gymnasiale niveau samt – i det omfang kapaciteten ikke kunne dække behovet – fremsætte forslag til afhjælpning heraf. Efter udvalgets nedsættelse opnåede man bevillingsmyndighedernes tilslutning til at etablere en midlertidig ordning, hvorefter undervisningsafgiften ved de afgiftsbelagte private real-, studenter- og HF-kursus blev refunderet af staten. Ordningen fik første gang virkning for kursusåret 1973–74 og er senere blevet forlænget hvert år, senest med virkning for undervisningsåret 1976–77.

Udvalget, der afgav betænkning i juni 1975, indstillede i sin betænkning, at det pålægges amtskommunerne at sørge for, at der bliver mulighed for vederlagsfri kursusundervisning til real- og studentereksamen og højere forberedelseseksamen, samt at udgifterne ved denne undervisning afholdes af amtskommunerne. Udvalget indstillede endvidere, at der udformes en særlig lovgivning herom, der tillige kom til at omfatte den prøveforberedende undervisning, som tilbydes voksne i henhold til lov om fritidsundervisning m. v.

Med de to lovforslag søges udvalgets indstilling i princippet gennemført, idet der dog er taget hensyn til de konsekvenser, som den nye folkeskolelov indebærer for de hidtidige realkursus og den hidtidige prøveforberedende undervisning for voksne til folkeskolens 9. og 10. classes statskontrollerede prøver i henhold til

[Undervisningsministeren.]

lov om fritidsundervisning m. v. En vedtagelse vil betyde, at der vil være etableret et offentligt tilbud om vederlagsfri undervisning for voksne til folkeskolens afgangsprøver og udvidede afgangsprøver i fagene dansk, regning/matematik, engelsk, tysk, fysik/kemi, latin og fransk samt til prøver, der indgår eller kan indgå i højere forberedelseseksamen. Den hidtidige forsøgsordning med hensyn til undervisning i enkeltfag til højere forberedelseseksamen, der har vist, at der er et betydeligt behov for indretning af sådan undervisning, bliver dermed afløst af et permanent tilbud herom. Bestemmelserne vil træde i stedet for bestemmelserne om forberedelseskursus i loven om fritidsundervisning m. v.

For kursisterne betyder dette, at de eksisterende udgifter til indskrivningsgebyrer og læremidler bortfalder.

Den foreslåede forpligtelse for amtskommunerne til at oprette og drive disse kursus omfatter kun undervisning, hvor valget af undervisningsfag og tidspunkt for aflæggelse af prøver bestemmes af den enkelte deltager (enkeltofagsundervisning). Undervisning ved private studenterkursus og 2-årige kursus til højere forberedelseseksamen fortsætter således på det hidtidige grundlag, men udvalgets forslag om indførelse af vederlagsfrihed også på disse områder foreslås gennemført ved en ændring af lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser.

Med henblik på koordinering af den prøveforberedende enkeltfagsundervisning med fritidsundervisningen for voksne og anden enkeltfagsundervisning i amtsråds kredsen og for at sikre en koordinering af oplysningsarbejdet om disse undervisningstilbud foreslås det, at der i hvert amt nedsættes et repræsentantskab med henblik på rådgivning af amtsrådet om disse forhold. Det foreslås, at repræsentantskabet skal bestå af repræsentanter for de største kommuner i amtsråds kredsen, organisationer og kredse, der i amtsråds kredsen driver fritidsundervisning for voksne, samt eventuelt andre organisationer eller institutioner, der har særlig interesse i kursusvirksomheden.

Det foreslås endvidere, at amtsrådet får adgang til efter tilsvarende regler at nedsætte et repræsentantskab ved hvert kursus.

Et sådant repræsentantskab vil kunne sikre en koordinering i den del af amtsråds kredsen,

som undervisningstilbuddene ved det pågældende kursus i særlig grad tager sigte på.

Undervisningen på forberedelseskurser varetages ifølge den gældende lov af timelærere. Det foreslås, at der ved kurserne bliver mulighed for at oprette faste stillinger, og der lægges vægt på, at der på denne måde tilvejebringes faste lærerstillinger ved disse kurser.

Det er af væsentlig betydning, at deltagerne i enkeltfagskurserne får studie- og erhvervsvejledning. En sådan gives allerede ved HF-enkeltofagskurser under forsøgsordningen som ved anden HF-undervisning, og det er tanken, at sådan vejledning også skal gives ved anden prøveforberedende undervisning. Den rådgivning, der allerede gives forud for disse kurser, tænkes ikke indskrænket.

Oprettelsen af faste lærerstillinger ved kursene medfører bl. a., at der *skal* oprettes lærerråd ved kurserne, ligesom der bør oprettes elevråd.

Lovforslagene blev fremsat den 21. januar 1977, men nåede ikke at komme til 1. behandling som følge af udskrivningen af folketingsvalg. Lovforslagene fremsættes derfor på ny i ændret skikkelse.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til forslagene og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslagene til velvillig behandling.

Jeg tillader mig endelig for det høje ting at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention vedrørende oprettelsen af en europæisk rumorganisation.*

Denne konvention skal afløse konventionen om den europæiske rumforskningsorganisation (ESRO) og er et resultat af de drøftelser, der gennem de seneste år har været ført inden for rammerne af den europæiske rumkonference. Konventionen blev den 30. maj 1975 i Paris underskrevet af alle ESRO-medlemslandene.

Overgangen fra ESRO til ESA kan betragtes som en formalisering af de faktiske ændringer, som har fundet sted i det europæiske rumsamarbejde siden etableringen i 1964 af ESRO. Medens ESROs rumprojekter fra starten havde et rent grundvidenskabeligt sigte, er hovedvægten siden 1972, hvor der gennemførtes en omfattende reorganisering af det europæiske rumsamarbejde, lagt på udviklingen af satellitter til nytteformål. Der er fortsat et væsentligt grund-